

باسمه تعالی

۶۰ نکته کلیدی

مالیاتی مربوط به شرکت های تعاونی

مالیات چیست ؟

مالیات در واقع انتقال بخشی از درآمدهای جامعه به دولت و یا بخشی از سود فعالیت های اقتصادی است که نصیب دولت می گردد، زیرا ابزار و امکانات دست یابی به این درآمدها و سودها را دولت فراهم ساخته است. دریک تعریف کلی می توان گفت: مالیات عبارت از سهمی که بموجب اصل تعاون ملی و طبق مقررات موضوعه هریک از افراد کشور موظف **اند** از درآمد یا دارایی خویش، به منظور تأمین هزینه های عمومی و حفظ منافع اقتصادی، سیاسی و اجتماعی کشور، برحسب توانایی و استطاعت مالی خود به خزانه دولت بپردازد.

یکی از وظایف دولت تامین بخشی از منابع مالی از طریق اخذ مالیات و حقوق گمرکی است .

مهمترین منبع درآمدی دولت پس از درآمدهای نفتی مالیات می باشد . با توجه به اینکه معادن و ذخایر نفتی تجدید ناپذیر بوده و متعلق به تمامی نسلهای حال و آینده **هستند** و نیز با عنایت به لزوم قطع وابستگی اقتصادی جامعه به درآمدهای نفتی و اذعان کارشناسان اقتصادی مبنی بر اینکه مالیات بهترین نوع درآمد عمومی محسوب می شود **نقش** درآمدهای مالیاتی در ساختار اقتصادی جامعه روشن تر می گردد.

➤ برخی از تکالیف مؤدیان مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی

- ۱- تسلیم اظهار نامه مالیاتی و ترازنامه و حساب سود و زیان متکی به دفاتر قانونی خود حداکثر تا چهار ماه پس از پایان سال مالیاتی **(سال مالی)**
- ۲- ارائه دفاتر قانونی و اسناد و مدارک به اداره امور مالیاتی جهت رسیدگی ظرف مهلت مقرر
- ۳- ارائه فهرست معاملات فصلی حداکثر تا سی روز پس از پایان سه ماه
- ۴- مؤدیانی که از سیستم های الکترونیکی استفاده می نمایند موظفند حداقل ماهی یکبار خلاصه عملیات داده شده به ماشین های الکترونیکی را در دفتر ثبت و بموجب ماده ۱۴ آئین نامه نحوه تنظیم و نگاهداری دفاتر قانونی موضوع تبصره ۲ ماده ۹۵ قانون مالیاتهای مستقیم ثبت شده در دفتر روزنامه هر ماه باید حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به دفتر کل نقل شود.

۵- کسر و اِصال کلیه مالیاتهای تکلیفی در هر پرداخت از جمله بابت حقوق، اجاره املاک و موضوع ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم با توجه به مفاد مواد ۸۶، تبصره ۹ ماده ۵۳ و ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم

۵-۱- ماده ۸۶ قانون مالیاتهای مستقیم - پرداخت کنندگان حقوق هنگام هر پرداخت یا تخصیص آن مکلف اند مالیات متعلق به حقوق را محاسبه و کسر و ظرف سی روز، ضمن تسلیم فهرستی **متضمن** نام و نشانی دریافت کنندگان حقوق و **میزان** آن به اداره مالیاتهای محل، پرداخت و در ماههای بعد فقط تغییرات را صورت دهند.

۵-۲- نرخ مالیات حقوق از ابتدای سال ۱۳۹۳ به بعد

نرخ مالیات حقوق برای حقوق بگیران تمامی بخش ها از ابتدای سال ۱۳۹۳ یکسان شده و به این ترتیب که پس از کسر معافیت سالانه حقوق (برای سال ۱۳۹۴، $۱۳۸/۰۰۰/۰۰۰$ ریال) و سایر معافیت ها حسب مورد تا هفت برابر معافیت سالانه حقوق (برای سال ۱۳۹۴ ریال $۷ \times ۹۶۶/۰۰۰/۰۰۰ = ۶۷۶۲/۰۰۰/۰۰۰$) حقوق به نرخ ۱۰٪ و مازاد بر این نرخ ۲۰٪ محاسبه خواهد شد.

۵-۳- تبصره ۹ ماده ۵۳ قانون مالیاتهای مستقیم- وزارتخانه ها، موسسات و شرکت های دولتی و دستگاههایی که تمام یا قسمتی از بودجه آنها به وسیله دولت تامین می شود، نهاد های انقلاب اسلامی، شهرداری ها و شرکتهای موسسات وابسته به آنها و همچنین سایر اشخاص حقوقی مکلف اند مالیات موضوع این فصل را از مال الاجاره هایی که پرداخت می کنند کسر و ظرف ده روز به اداره امور مالیاتی محل وقوع ملک پرداخت و رسید آن را به موجد تسلیم نمایند.

۵-۴- ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم- وزارتخانه ها، موسسات دولتی، شهرداری ها، موسسات وابسته به دولت و شهرداری ها و کلیه اشخاص حقوقی اعم از انتفاعی و غیر انتفاعی و موضوع اشخاص بند (الف) ماده ۹۵ این قانون مکلف اند در هر مورد که بابت حق الزحمه پزشکی، هزینه های بیمارستانی و آزمایشگاهی و رادیولوژی، داوری، مشاوره، کارشناسی، حسابرسی، خدمات مالی و اداری، نویسندگی، تألیف و تصنیف، آهنگ سازی، نوازندگی، هنر پیشگی و خوانندگی، نقاشی و دلالی و حق العمل کاری، هر گونه حق الزحمه یا کارمزد ارائه خدمات به استثنای کارمزد پرداختی به بورس ها، بازارهای خارج از بورس و کارمزد معاملات و تسویه اوراق بهادار و کالا در بورس ها و بازارهای خارج از بورس، بانک ها، صندوق تعاون و موسسات اعتباری غیر بانکی مجاز، امور مربوط به نظافت اماکن و انبیه، اجاره ماشین آلات اداری و محاسباتی، کلیه خدمات و ارتباطات رایانه ای، اجاره هر نوع وسیله نقلیه موتوری زمینی، هوایی و دریایی، ماشین آلات و کارخانجات و سردخانه ها، انبارداری، نگاهداری و تعمیر آسانسور

و شوفاز و تهویه مطبوع، هر نوع کار ساختمانی و تاسیسات فنی و تاسیسات، نقشه کشی، نقشه کشی با نقشه برداری، نظارت و محاسبات فنی قرارداد حمل و نقل، وجوهی که بابت حق نمایش فیلم به هر عنوان پرداخت می کنند، ساخت هر نوع ماشین آلات، قالب ها، دستگاهها، قطعات، ابزارآلات، سالن های فلزی و قطعات پیش ساخته بتونی، حفاظت و نگهداری، تخلیه و بارگیری، صحافی و جابجا کردن کالا برای ارزیابی و ارزاتر و تکلیف کالا در اماکن گمرکی، ساخت کارتن، پاکت، جعبه و قوطی، طبخ غذا و سایر خدمات جنبی، هرگونه چاپ و صحافی، برگزاری سمینارها، جلسات جشنواره ها و همایش، آگهی تبلیغاتی، قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی، خدمات تعمیر و نگهداری هر نوع وسیله نقلیه موتوری زمینی، هوایی، دریایی و ریلی، ماشین آلات و تجهیزات اعم از اداری و غیره که بموجب قرارداد انجام می شود، خدمات اسکان کارکنان دستگاهها و موسسات دولتی و غیر دولتی در هتلها و سایر اماکن به همراه خدمات جانبی که بموجب قرارداد انجام می شود. خدمات آموزشی از هر قبیل، خدمات نمایشگاهی بمنظور استفاده از تسهیلات و امکانات جانبی نمایشگاه، هر نوع خدمات مدیریت خدمات نگهداری فضای سبز، خدمات بسته بندی (هر نوع محصول به هر شکل و یا هر نوع جنسی)، حق الزحمه پرداختی بابت ارائه خدمات پشتیبانی و همچنین بهره برداری از تاسیسات و تجهیزات پایانه های بار و مسافر به موسسات مربوط اعم از ریلی، فرودگاهی و پروازی، بندری و پایانه ای زمینی، هر گونه حق الزحمه بابت تصفیه و تبدیل قند و شکر حق الزحمه پرداختی بابت استفاده از تجهیزات و تاسیسات مخابراتی وجوهی پرداخت میکنند، سه درصد (۳٪) آن را به عنوان علی الحساب مالیات مؤدی "**دریافت کننده وجوه**" کسر و تا پایان ماه بعدی به حساب تعیین شده در سازمان امور مالیاتی واریز و رسید آن را به مؤدی تسلیم نمایند. و ظرف همین مدت مشخصات دریافت کنندگان وجوه را با ذکر نام و نشانی آنها به اداره امور مالیاتی ذریبط ارسال دارند.

۶- تسلیم اظهار نامه ای حاوی صورت دارایی و بدهی شرکت در تاریخ دعوت برای تشکیل مجمع عمومی یا ارکان صلاحیت دار که جهت اتخاذ تصمیم نسبت به انحلال شرکت دعوت می شدند به اداره امور مالیاتی مربوط (ماده ۱۱۴ قانون مالیاتهای مستقیم)

۷- تسلیم اظهار نامه مالیاتی مربوط به آخرین دوره عملیات شخص حقوقی ظرف شش ماه از تاریخ ثبت انحلال در اداره ثبت شرکتها به اداره امور مالیاتی مربوط

معافیت ها ، تشویقات و تسهیلات

- ۱- درآمد مشمول مالیات ابرازی ناشی از فعالیت های تولیدی و بعدی در واحدهای تولیدی یا معدنی در بخش های تعاونی و خصوصی که از اول سال ۱۳۸۱ به بعد از طرف وزارتخانه های ذیربط برای آنها پروانه بهره برداری صادر یا قرارداد استخراج فروش منعقد می شود از تاریخ شروع بهره برداری یا استخراج به میزان هشتاد درصد (۸۰٪) و به مدت چهار سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به میزان صد در صد (۱۰۰٪) و به مدت ده سال از مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیاتهای مستقیم معاف می باشند.
- ۲- تبصره ۱- ماده ۱۳۲ - فهرست مناطق کمتر توسعه یافته در آغاز هر دوره برنامه توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و معادن تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد.
- ۳- تبصره ۲ ماده ۱۳۲ قانون مالیاتهای مستقیم - معافیت های موضوع ماده ۱۳۲ شامل درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز تهران و پنجاه کیلومتری مرکز اصفهان و سی کیلومتری مراکز استانها و شهرهای دارای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت براساس آخرین سرشماری به استثنای شهرک های صنعتی استقرار یافته در شعاع سی کیلومتری مراکز استانها و شهرهای مذکور نخواهد بود.
- ۴- تبصره ۳ ماده ۱۳۳- کلیه تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی دارای پروانه بهره برداری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هر سال از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات متعلق معاف هستند.
- ۵- ماده ۱۳۳ قانون مالیاتهای مستقیم - صددرصد (۱۰۰٪) درآمد شرکت های تعاونی روستایی، عشایری، کشاورزی، صیادان، کارگری، کارمندی، دانشجویان و دانش آموزان واتحادیه های آنها از مالیات معاف است.
- ۶- ماده ۱۳۸ قانون مالیاتهای مستقیم- آن قسمت از سود ابرازی شرکت های تعاونی و خصوصی که برای توسعه و بازسازی یا تکمیل واحدهای موجود صنعتی و معدنی خود یا ایجاد واحدهای جدید صنعتی یا معدنی در آن سال مصرف گردد از پنجاه (۵۰٪) مالیات متعلق موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیاتهای مستقیم معاف خواهد بود. مشروط براینکه قبلاً اجازه توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی یا معدنی در قالب طرح سرمایه گذاری معین از وزارتخانه ذیربط تحصیل شده باشد. در صورتی که هزینه اجرای طرح یا طرح های یاد شده در هر سال مازاد بر سود ابرازی همان سال باشد و یا از هزینه طرح سرمایه گذاری کمتر باشد شرکت می تواند از معافیت مذکور در محاسبه مالیات سود ابرازی سال های بعد حداکثر به مدت سه سال و به میزان مازاد مذکور و یا باقی مانده هزینه اجرای کامل بهره مند شود.

۷- ماده ۱۴۲- قانون مالیاتهای مستقیم درآمد کارگاههای فرش دستباف و صنایع دستی و شرکت های تعاونی و اتحادیه های تولیدی مربوطه از پرداخت مالیات معاف است .

۸- ماده ۱۴۳ قانون مالیاتهای مستقیم- معادل ده درصد (۱۰٪) از مالیات بردرآمد حاصل از فروش کالاهایی که در بورس های کالایی پذیرفته شده و به فروش می رسد و ده درصد (۱۰٪) از مالیات بر درآمد شرکتهایی که سهام آنها برای معامله در بورس های داخلی یا خارجی پذیرفته می شود و پنج درصد (۵٪) از مالیات بر درآمد شرکتهایی که سهام آنها برای معامله در بازار خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته می شود، از سال پذیرش تا سالی که از خدمت شرکتهای پذیرفته شده در این بورس ها یا بازارها حذف نشده اند با تایید سازمان بخشوده می شود . شرکتهایی که سهام آنها برای معامله در بورس های داخلی یا خارجی یا بازارهای خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته شود در صورتی که در پایان دوره مالی به تایید سازمان حداقل بیست درصد (۲۰٪) سهام شناور آزاد داشته باشند، معادل دو برابر معافیت های فوق از بخشودگی مالیاتی برخوردار می شوند.

۹- بند ۲ ماده ۱۴۵ قانون مالیاتهای مستقیم- سود یا جوایز متعلق به حسابهای پس انداز و سپرده های مختلف نزد بانکهای ایرانی یا موسسات اعتباری غیر بانکی مجاز از پرداخت مالیات معاف می باشد.

۱۰- بند ۳ ماده ۱۴۵ قانون مالیاتهای مستقیم- سود و جوایز متعلق به اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه از پرداخت مالیات معاف می باشند

۱۱- بند ۵ ماده ۱۴۵ قانون مالیاتهای مستقیم- سود و جوایز متعلق به اوراق مشارکت از پرداخت مالیات بردرآمد معاف می باشد.

۱۲- تبصره ۶ ماده ۱۰۵ - درآمد مشمول مالیات ابرازی شرکت ها و اتحادیه های تعاونی متعارف و شرکتهای تعاونی سهامی عام مشمول بیست و پنج درصد (۲۵٪) تخفیف از نرخ موضوع ماده ۱۰۵ قانون مالیاتهای مستقیم (۲۵٪) می باشند.

۱۳- تبصره ۴ ماده ۱۰۵- اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی نسبت به سود سهام یا سهم الشرکه دریافتی از شرکت های سرمایه پذیر مشمول مالیات دیگری نمی باشند.

۱۴- بند ۵ ماده ۱۳۹- فعالیت های انتشاراتی و مطبوعاتی، فرهنگی و هنری که بموجب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می شوند از پرداخت مالیات معاف می باشند.

۱۵- ماده ۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم- سهام شرکت های تعاونی مشمول دو در هزار حق تمبر نمی باشند.

۱۶- بند ب ماده ۱۰۴ - قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران- اخذ هر گونه مالیات و عوارض از صادرات کالاهای غیر نفتی و خدمات در طول برنامه پنجم توسعه ممنوع می باشد فلذا صادرات کالا و خدمات در طول برنامه پنجم توسعه از پرداخت مالیات و عوارض معاف می باشد.

۱۷- تبصره ۳ ماده ۱۴۹ قانون مالیاتهای مستقیم - در محاسبه مالیات شرکتها و اتحادیه های تعاونی، ذخایر موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۵) قانون شرکتهای تعاونی مصوب ۱۳۵۰/۳/۱۶ و اصلاحیه های بعدی آن و در مورد شرکتها و اتحادیه هایی که وضعیت خود را با قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ تطبیق داده اند یا بدهند، ذخیره موضوع بند (۱) و حق تعاون و آموزش موضوع بند (۳) ماده (۲۵) قانون اخیرالذکر جزء هزینه محسوب می شود.

۱۸- با توجه به بخشنامه شماره ۳۰/۴/۱۷۲۷/۲۷۹۹۶ مورخ ۱۳۷۴/۵/۲۱ وزارت امور اقتصادی و دارایی که طی داد نامه شماره ۳۱۶ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۵ به تایید دیوان عدالت اداری نیز رسیده است . معافیت مالیاتی شرکت های تعاونی ذکر شده در ماده ۱۳۳ قانون مالیاتهای مستقیم ناظر بر درآمدهایی است که در حدود مقررات و اساسنامه های تنظیمی بر اساس قانون بخش تعاون منطبق با عنوان شرکت تعاونی تحصیل می شود لذا در مواردی که فعالیت شرکت های تعاونی، مغایر با عنوان شرکت های موصوف باشد درآمد تحصیل شده از محل فعالیت های مذکور مشمول معافیت مالیاتی نخواهد بود.

۱۹- ماده ۸۱ قانون مالیاتهای مستقیم در آمد حاصل از کلیه فعالیت های کشاورزی ، دامپروری، دامداری، پرورش ماهی و زنبور عسل و پرورش طیور، صیادی و ماهیگیری، نوغان داری، احیای مراتع و جنگلها، باغات اشجار از هر قبیل و نخیلات از پرداخت مالیات معاف می باشد.

جرائر مالیاتی

- ۱- تبصره (۲) ماده ۱۱۹ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - تسلیم اظهار نامه مالیاتی در موعد مقرر شرط برخورداری از هرگونه معافیت مالیاتی است. بنا بمراتب شرکت هایی که بموجب قانون از پرداخت مالیات بردرآمد معاف می باشند در صورت عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی بموقع مشمول پرداخت مالیات می شوند.
- ۲- ماده ۱۹۰ قانون مالیاتهای مستقیم - پرداخت مالیات پس از سررسید قانونی موجب تعلق جریمه ای معادل دو ونیم درصد (۲/۵٪) مالیات به ازای هرماه خواهد بود.
- ۳- تبصره ماده ۱۹۲ قانون مالیاتهای مستقیم - عدم تسلیم اظهارنامه توسط اشخاص حقوقی موجب تعلق جریمه ای معادل چهل درصد (۴۰٪) مالیات متعلق می گردد و مشمول بخشودگی نمی شود.
- ۴- ماده ۱۹۳ قانون مالیاتهای مستقیم - در صورت عدم تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان یا عدم ارائه دفاتر مشمول جریمه ای معادل بیست درصد (۲۰٪) مالیات برای هر یک از موارد مذکور و در مورد رد دفتر مشمول جریمه ای معادل ده درصد (۱۰٪) مالیات می باشد.
- ۵- تبصره ماده ۱۹۳ - عدم تسلیم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان در دوره معافیت موجب عدم استفاده از معافیت مقرر در سال مربوط خواهد شد.
- ۶- ماده ۱۹۹ قانون مالیاتهای مستقیم - شرکت های تعاونی که بموجب مقررات این قانون مکلف به کسر و ایصال مالیات مؤدیان دیگر می باشد در صورت تخلف از انجام وظایف مقرر علاوه بر مسئولیت تضامنی که با مؤدی در پرداخت مالیات خواهد داشت مشمول جریمه ای معادل بیست درصد (۲۰٪) مالیات پرداخت نشده خواهند بود.
- ۷- ماده ۱۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم - شرکت های تعاونی که به شرح مقررات این قانون مکلف به تسلیم صورت یا فهرست یا قرارداد یا مشخصات راجع به مؤدی می باشند، در صورتی که از تسلیم آنها در موعد مقرر خودداری و یا برخلاف واقع تسلیم نماینده جریمه متعلق در مورد حقوق عبارت خواهد بود از دو درصد (۲٪) حقوق پرداختی و در خصوص پیمانکاری یک درصد (۱٪) کل مبلغ قرارداد و در هر حال با مؤدی متضامناً مسئول جبران زیان وارده به دولت خواهند بود.

۸- ماده ۱۹۵ قانون مالیاتهای مستقیم- جریمه تخلف آخرین مدیران شخص حقوقی از لحاظ عدم تسلیم اظهار نامه موضوع ماده (۱۱۴) این قانون ظرف مهلت مقرر یا تسلیم اظهارنامه ظرف واقع به ترتیب عبارتست از دو درصد (۲٪) و یک درصد (۱٪) سرمایه پرداخت شده شخص حقوقی در تاریخ انحلال .

۹- ماده ۱۹۶ قانون مالیاتهای مستقیم- جریمه تخلف مدیر یا مدیران تصفیه در مورد تقسیم دارایی شخص حقوقی قبل از تصفیه امور مالیاتی شخص حقوقی یا قبل از سپردن تامین مقرر موضوع ماده (۱۱۸) قانون مالیاتهای مستقیم معادل بیست درصد (۲۰٪) مالیات متعلق خواهد بود که از مدیر یا مدیران تصفیه وصول می گردد.

۱۰- تبصره ۶ ماده ۲۴۷ قانون مالیاتهای مستقیم - در مواردی که شکایت مؤدیان مالیاتی از آراء هیاتهای حل اختلاف مالیاتی بدوی از طرف هیات حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر رد شود و همچنین شکایت از آراء هیات حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر از طرف شعب شورای عالی مالیاتی مردود اعلام شود، برای هر مرحله معادل یک درصد (۱٪) تفاوت مالیات موضوع رای مورد شکایت و مالیات ابرازی تودی در اظهار نامه تسلیمی، هزینه رسیدگی تعلق می گیرد که مؤدی مکلف به پرداخت آن خواهد بود.

۱۱- ماده ۱۲۲ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران- مدیران اشخاص حقوقی غیر دولتی به طور جمعی یا فردی نسبت به پرداخت مالیات بردرآمد اشخاص حقوقی و همچنین مالیاتهایی که اشخاص حقوقی به موجب مقررات قانون مالیاتهای مستقیم و مالیات برارزش افزوده مکلف به کسر یا وصول یا **ایصال** آن بوده و مربوط به دوران مدیریت آنها باشد با شخص حقوقی مسئولیت **تضامنی** خواهند داشت. این مسئولیت مانع از مراجعه ضامنها به شخص حقوقی نیست.

نکاتی چند در مورد شرکتها و اتحادیه های تعاونی و تسهیلات مالیاتی مربوط به آنها

الف- انواع شرکتهای تعاونی:

الف - ۱- در قانون شرکتهای تعاونی مصوب ۱۳۵۰/۳/۱۶ نه (۹) قسم شرکت تعاونی پیش بین گردیده که عبارتند از:

۱- شرکتهای تعاونی کشاورزی روستائی

۲- شرکتهای تعاونی صیادان

۳- شرکتهای تعاونی مصرف کنندگان

۴- شرکتهای تعاونی مسکن

۵- شرکتهای تعاونی اعتبار

۶- شرکتهای تعاونی آموزشگاهها

۷- شرکت تعاونی کار

۸- شرکتهای تعاونی صاحبان حرفه ها و صنایع دستی

۹- شرکتها تعاونی صنایع کوچک و تهیه و توزیع و صاحبان مشاغل آزاد

الف - ۲- در قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ طی مواد ۲۶ و ۲۷ از تعاونیهای تولید و تعاونیهای توزیع نام برده شده است.

الف- ۳- در قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی (ماده ۱)، شرکتهای تعاونی موضوع دو (۲) قانون موجود فوق الذکر بعنوان شرکت های تعاونی " متعارف " شناخته شده و علاوه بر آن دو نوع شرکت تعاونی دیگر نیز طی این قانون تعریف شده که " شرکت تعاونی سهامی عام " و " شرکت تعاونی فراگیر ملی " (نوعی تعاونی متعارف یا سهامی عام که برای فقرزدایی از سه دهک پایین جامعه تشکیل میشود) را شامل می شود.

الف- ۴- در قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحیه های بعدی آن (مواد ۶۵ و ۱۳۳) از تعاونیهای مسکن، روستایی، عشایری، کشاورزی، صیادان، کارگری، کارمندی، دانشجویان و دانش آموزان و اتحادیه های آنها نام برده شده است .

توضیح: منظور از قید روستایی، عشایری، کشاورزی، صیادان، کارگری، کارمندی، دانشجویان و دانش آموزان در ماده ۱۳۳ قانون مالیاتهای مستقیم آن بوده است که سهامداران هر یک از شرکتهای تعاونی مورد بحث میبایستی از

یکی از طبقات و اقشار مذکور باشند تا آن شرکت بتواند از معافیت مالیاتی برخوردار شود در کشور و گرنه نوع و عنوان شرکتهای تعاونی همان خواهد بود که در قوانین موضوع بندهای الف - ۱ تا الف - ۳ مقرر گردیده است .

ب= در خصوص مالیات مستقیم شرکت های و اتحادیه های تعاونی :

در آمد مشمول مالیات شرکتها و اتحادیه های و تعاونی هم مانند سایر اشخاص حقوقی وفق مقررات قانون مالیاتهای مستقیم (عمدتاً ماده ۹۴، تبصره ۲ ماده ۹۵، ماده ۹۷ و مواد ۱۰۵ و ۱۰۶) تعیین میشود، اما در احتساب مالیاتهای مستقیم باید معافیتها و یا تسهیلات و تخفیفات خاص مقرر برای تعاونیها را اعمال نمود که این موارد بشرح زیر میباشند:

- ۱- طبق ماده ۶۵ قانون مالیاتهای مستقیم، واگذاری واحدهای مسکونی از طرف شرکتهای تعاونی مسکن به اعضا آنها از پرداخت مالیات نقل و انتقال معاف است .
- ۲- برابر ماده ۱۳۳ قانون مالیاتهای مستقیم صد در صد در آمد شرکتهای تعاونی روستایی، عشایری، کشاورزی، صیادان، کارگری، کارمندی، دانشجویان و دانش آموزان و اتحادیه های آنها از مالیات معاف است.
- ۳- طبق ماده ۱۴۲ قانون مالیاتهای مستقیم در آمد شرکتهای تعاونی و اتحادیه های تولیدی از پرداخت مالیات معاف است .
- ۴- کلاً نرخ مالیاتی اشخاص حقوقی جز در موارد استثنایی معادل ۲۵٪ است، لیکن در خصوص تعاونیها، وفق ماده ۱۱ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی (دایر بر اضافه کردن تبصره ۶ با ماده ۱۰۵ قانون مالیاتهای مستقیم) میبایستی از نرخ مالیاتی قابل اعمال به درآمد مشمول مالیات شرکتها و اتحادیه های تعاونی متعارف ، شرکتهای تعاونی سهامی عام، معادل ۲۵٪ بعنوان تخفیف کسر گردد.
- ۵- به استناد حکم تبصره ۳ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم در محاسبه لیست تعاونیها، اولاً راجع به شرکتها و اتحادیه های تعاونی مشمول قانون شرکتهای تعاونی مصوب ۱۳۵۰ ذخایر موضوع بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۵ آن قانون (بترتیب شامل ذخیره قانونی حداقل معادل ۱۲٪ در آمد ویژه و سه درصد در آمد ویژه بابت توسعه تعلیمات و آموزش)، ثانیاً در خصوص شرکتها و اتحادیه های تعاونی مشمول قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران و مصوب ۱۳۷۰ ذخیره تعاونی موضوع بند ۱ (۵٪ به بالا از سود خالص مصوب مجمع) و حق تعاون و آموزش معادل ۴٪ از سود خالص موضوع بند ۳ ماده ۲۵ قانون اخیر جزء هزینه های قابل قبول مالیاتی میباشند.

ضمناً در خصوص پرونده های مالیاتی مفتوح احتمالی شرکتها و اتحادیه های تعاونی مربوط به دوره اجرای قانون شرکتهای تعاونی مصوب ۱۳۵۰ بایستی مقررات موضوع ماده ۱۰۷ قانون مزبور دایر بر نحوه محاسبه و تعیین مالیات را رعایت نمود.

مالیات بردرآمد شرکت های تعاونی

۱- ماده ۱۰۵ قانون مالیاتهای مستقیم- جمع درآمد شرکت ها و درآمد ناشی از فعالیت های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می شود، پس از وضع زیان های حاصل از منابع غیر معاف و کسر معافیت های مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه ای می باشد مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد (۲۵٪) خواهند بود.

۲- ماده ۷۶ قانون مالیاتهای مستقیم- در مواردی که نقل و انتقال املاک مشمول مالیات به نرخ پنج درصد (۵٪) و همچنین انتقال حق واگذاری به نرخ دو درصد (۲٪) باشد وجه دیگری بابت مالیات بر نقل و انتقال از شرکت های تعاونی وصول نخواهد شد.

۳- ماده ۷۷ قانون مالیاتهای مستقیم- شرکت تعاونی مسکن بااستثنای پرداخت مالیات ده درصد (۱۰٪) برای نقل و انتقال املاکی که از تاریخ صدور گواهی پایان کار آنها بیش از دو سال نگذشته مشمول مالیات دیگری نمی باشند.

۴- قانون نحوه تامین هزینه های ضروری اتاق های بازرگانی مصوب ۱۳۷۲/۸/۱۱ آن دسته از مؤدیان مالیاتی که دارای کارت بازرگانی می باشند، مؤظفند سه در هزار در آمد مشمول مالیات خود را به حساب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران واریز نمایند.

۵- ماده ۶۴ مواد الحاقی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مصوبه ۱۳۸۴/۸/۲۵ مجلس شورای اسلامی - ادارات امور مالیاتی مکلف می باشند هنگام صدور تسویه حساب آن دسته از مؤدیان مالیاتی که دارای کارت بازرگانی می باشند، اصل فیش واریزی سه در هزار درآمد مشمول مالیات را که به حساب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران واریز گردیده و به تایید اتاق های بازرگانی و صنایع و معادن و اتاق تعاون رسیده است را دریافت نمایند.

۶- بند ۲۲ ماده ۱۴۸ قانون مالیات های مستقیم- هزینه های مربوط به حق عضویت و حق اشتراک پرداختی به عنوان هزینه قابل قبول پذیرفته می شود.